

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДО ЗАЛІКУ
із дисципліни «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА. МОРФОЛОГІЯ»
для студентів спеціальності 035 ФІЛОЛОГІЯ
(035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська;
035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська)

5 семестр

Граматика. Основні граматичні поняття. Морфологія. Частини мови. Взаємопереходи в системі частин мови. Самостійні іменні частини мови: іменник, прикметник, числівник, займенник.

1. Граматика української мови як наука, її предмет та завдання. Морфологія та синтаксис як розділи граматики.
2. Морфологія як граматичне вчення, її предмет і завдання. Зв'язок морфології із синтаксисом, словотвором і лексикологією.
3. Граматичне значення слова, його особливості. Порівняльний аналіз граматичного та лексичного значень.
4. Основні засоби вираження граматичних значень.
5. Граматична форма слова. Типи граматичних форм слів в українській мові.
6. Поняття морфологічної парадигми і словоформи.
7. Граматична категорія. Система граматичних категорій у сучасній українській мові, їхня характеристика.
8. Частини мови та принципи їх виокремлення в українській мові.
9. Повнозначні (самостійні) та неповнозначні (службові) частини мови. Вигуки, слова категорії стану, модальні слова, займенник у системі частин мови.
10. З історії вивчення частин мови.
11. Взаємопереходи в системі частин мови.
12. Іменник у системі частин мови, загальна характеристика категоріального значення, морфологічних ознак, синтаксичних функцій.
13. Лексико-граматичні розряди іменників: а) власні і загальні назви; б) назви істот і неістот; в) конкретні й абстрактні іменники; г) збірні іменники; г) речовинні (матеріальні) іменники; д) одиничні іменники.
14. Категорія роду іменників. Семантичне, словотвірне, морфологічне та синтаксичне вираження категорії роду.
15. Формально-граматичні та значеннєві принципи в розподілі іменників за родами.
16. Іменники спільного роду. Подвійні форми іменників одного роду. Хитання в роді.
17. Особливості визначення роду невідмінюваних іменників та абревіатур.
18. Категорія числа іменників, її граматичні значення та засоби вираження. Залишки форм двоїни іменників у сучасній українській мові.
19. Групи іменників за наявністю числових форм.
20. Загальна характеристика категорії відмінка іменників.
21. Граматичні значення категорії відмінка і їхні засоби вираження.
22. Відмінкова система іменника сучасної української мови.
23. Кличний відмінок іменника в українській мові.
24. Основні значення називного та непрямих відмінків.
25. Загальна характеристика словозміни іменників.
26. Поділ іменників на відміни та групи.
27. Особливості відмінювання іменників I відміни.
28. Особливості відмінювання іменників II відміни. Родовий відмінок іменників чоловічого роду II відміни.
29. Особливості відмінювання іменників III відміни. Орудний відмінок однини іменників III відміни.
30. Особливості відмінювання іменників IV відміни.

31. Групи іменників, що стоять поза відмінами.
32. Невідмінювані іменники.
33. Відмінювання іменників множинної форми (Pluralia tantum).
34. Прикметниковий тип відмінювання іменників.
35. Словотвір іменників у сучасній українській мові.
36. Правопис іменників (зокрема складних). Наголошування іменників.
37. Явище субстантивації. Перехід іменників до інших частин мови.
38. Морфологічний аналіз іменників.
39. Прикметник як частина мови. Категоріальне значення прикметника, морфологічні та синтаксичні ознаки прикметника.
40. Лексико-граматичні розряди прикметників: а) якісні прикметники, їхнє значення і морфологічні ознаки; б) відносні прикметники, особливості їхнього значення, творення, написання; в) присвійні прикметники, особливості їхнього творення та написання.
41. Проблема виокремлення проміжних лексико-граматичних розрядів прикметників.
42. Ступені порівняння прикметників, їхнє значення, творення та вживання.
43. Групи якісних прикметників, що не утворюють ступенів порівняння.
44. Повні й короткі, стягнені і нестягнені форми прикметників, історичний коментар до них.
45. Особливості відмінювання прикметників. Прикметники твердої і м'якої груп. Відмінювання прикметників на –лиций.
46. Словотвір прикметників у сучасній українській мові. Творення прикметників від власних назв.
47. Правопис прикметників.
48. Морфологічний аналіз прикметника.
49. Числівник у системі частин мови. Слова з кількісним значенням, які не належать до числівників.
50. Морфологічні та синтаксичні особливості числівників.
51. Групи числівників за значенням.
52. Структурні розряди числівників.
53. Словозміна числівників. Особливості відмінювання числівників різних розрядів.
54. Зв'язок числівників з іменниками.
55. Правопис та наголошування числівників.
56. Морфологічний аналіз числівника.
57. Займенник у системі частин мови. Категоріальне значення, морфологічні та синтаксичні особливості займенників.
58. Розряди займенників за значенням.
59. Класифікація займенників за співвіднесенням з іменними частинами мови.
60. Групи займенників за морфологічною будовою.
61. Особливості відмінювання займенників.
62. Словотвір, правопис і наголошування займенників.
63. Явище прономіналізації. Перехід займенників до інших частин мови.
64. Морфологічний розбір займенника.
65. Характеристика основних граматичних праць другої половини ХХ – початку ХХІ ст. (монографічні та довідкові видання, найважливіші підручники тощо), у яких розкрито питання морфології, винесені на залік.